

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-9>

УДК 378.046-021.64:[657:336.221]

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У НАСКРІЗНІЙ ПІДГОТОВЦІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 071 «ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ»

COMPETENCE APPROACH IN THE CROSS-CUTTING TRAINING OF APPLICANTS FOR HIGHER EDUCATION IN THE SPECIALTY 071 «ACCOUNTING AND TAXATION»

Педченко Наталія Сергіївна

доктор економічних наук, професор,
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5093-2453>

Прохар Наталія Вікторівна

кандидат економічних наук, доцент,
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3087-1793>

Любимов Микола Олександрович

кандидат економічних наук, доцент,
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7551-5939>

Pedchenko Nataliia, Prokhar Nataliia, Liubymov Mykola
Higher Educational Establishment of Ukoopspilka
«Poltava University of Economics and Trade»

За результатами дослідження окреслено сучасний портрет випускника за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». За основу взято ступневість вищої освіти «молодший бакалавр-бакалавр-магістр-PhD», прийняті стандарти вищої освіти та виділення оподаткування у складі класичного набору компетентностей з обліку, аналізу, контролю та аудиту. Доведено, що науково-педагогічними працівниками кафедри бухгалтерською обліку і аудиту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» реалізується компетентнісний підхід у підготовці здобувачів вищої освіти рівня магістра за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». Результати дослідження дозволять поліпшити якість підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування».

Ключові слова: університет, компетенція, наскрізна підготовка, здобувачі вищої освіти, стандарт, спеціальність, облік і оподаткування.

The purpose of the article is to investigate the peculiarities of the implementation of the competence approach, based on a set of knowledge, skills, experience, values and own authenticity, in the cross-cutting training of applicants for higher education in the specialty 071 «Accounting and Taxation». The article uses the method of scientific abstraction, induction and deduction, analysis and synthesis, logical generalization, and the method of comparative and legal analysis. According to the results of the research, a modern portrait of a graduate of the specialty 071 «Accounting and Taxation», whose higher education is implemented on the basis of a competence approach, is outlined. It is based on the gradualness of higher education “Junior Bachelor-Bachelor-Master-PhD”, accepted standards of higher education and allocation of taxation as part of a classic set of competencies in accounting, analysis, control and auditing. It has been proven that the scientific and pedagogical staff of the department of Accounting and Auditing of the Higher Educational Institution of Ukoopspilka “Poltava University of Economics and Trade” implements a competence approach in the training of applicants for higher education at the Master’s level in

the specialty 071 «Accounting and Taxation». The essence of this approach is to combine the efforts of applicants for higher education, scientific and pedagogical workers, graduates, employers, and the academic environment to ensure the graduate's synergistic ability to be competitive and demanded on the labor market with the help of the acquired knowledge, skills, experience, values and own authenticity. The results of the study will improve the quality of training of applicants for higher education in the specialty 071 «Accounting and Taxation».

Keywords: university, competence, taxation, cross-cutting training, applicants for higher education, training, teaching, graduate, employer, standard, specialty, Accounting and Taxation.

Постановка проблеми. Ступеневість вищої освіти «молодший бакалавр-бакалавр-магістр-PhD», прийняті стандарти вищої освіти та виділення оподаткування у складі класичного набору компетентностей з обліку, аналізу, контролю та аудиту вимагає нових підходів у навчанні здобувачів вищої освіти та викладанні науково-педагогічними працівниками за спеціальностями, в тому числі і з 071 «Облік і оподаткування». При цьому роботодавець сьогодні стає активним учасником освітнього процесу, він є з однієї сторони замовником висококваліфікованого випускника, а з іншої – є учасником освітнього процесу шляхом безпосереднього залучення до нього у якості реалізації окремої освітньої компоненти чи окремої теми, дуальної освіти або окремих її елементів, вносить пропозиції до поліпшення освітньої програми, надає можливість реалізації практикоорієнтованості підготовки та забезпечує підвищення професійного розвитку науково-педагогічних працівників шляхом стажувань. Тому компетентнісний підхід у підготовці здобувачів вищої освіти рівня магістра за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» – це поєднання зусиль здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників, випускників, роботодавців, академічного середовища у забезпеченні синергетичної здатності випускника, за допомогою отриманих знань, умінь, досвіду, цінностей і власної автентичності, бути конкурентоспроможним й затребуваним на ринку праці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сьогодні серед найбільш популярних професій 2022 року на шостому місці юристи і бухгалтери [7]. За іншим рейтингом фінансисти та бухгалтери на дев'ятому місці з тезами «зростає кількість вакансій фінансових консультантів» [19]. І в продовження, ще на одному Інтернет ресурсі на другому місці в Україні будуть потрібні професіонали у роботі з клієнтами [20]. Основним маркером сучасного світу є розуміння того, що «у майбутньому залишиться не так багато сфер діяльності, у яких потрібна буде присутність людини, а саме: медицина, освіта, персональні послуги, домогосподарство [20].

За різними даними, до списку найпопулярніших професій країн Європи та північної Америки входять: програмісти, лікарі й медичні працівники та на третьому місці економісти, бухгалтери та аудиторі [9]. Затребуваними у Великобританії є працівники таких професій як інженери, програмісти, лікарі, юристи, менеджери та на шостому місці – бухгалтери, далі економісти, фінансисти. При цьому середня заробітна плата за рік (фунти) складає у інженер-будівельника, програміста – 40000; інженер-механіка – 41000; лікаря та юриста – 70000; менеджера вищої ланки – до 100000; бухгалтера – 38000 та економіста або фінансиста – 35000 [9]. З приводу затребуваних професій у Канаді, то поряд з геологами, геодезистами, океанологами; нафтовиками на десятому місці бухгалтери, економісти, фінансисти із середньою заробітною платою за рік в доларах США 70000, коли нафтовик 64000, пілот 66000, архітектор 60000 [8].

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Наведені маркери підкреслюють як потребу у висококваліфікованих працівниках спеціальності облік та оподаткування так і наявність необхідних компетенцій та програмних результатів у сучасного випускника закладу вищої освіти. Основну увагу зосередимо на здобувачах вищої освіти, котрі зосереджені на проблематиці оптимізації податків, оскільки цей напрям було додано до складу класичного набору компетентностей з обліку, аналізу, контролю та аудиту. Актуальним такий напрям є оскільки спрямований на знання інститутів оподаткування, ідентифікацію напрямів та механізмів підвищення фіскальної та регулятивної ефективності податків, розуміння тенденцій в розвитку податкової системи, дослідження впливу податкової політики на розвиток як особистісний так і бізнесу, управління податковим тиском за допомогою податкового менеджменту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Оподаткування, податки, податкова система, податкова політика, податковий менеджмент є в стандартах багатьох спеціальностей, зокрема розкривається через

отримання компетенцій у Стандарті вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», а саме «здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи...», [16, с. 8] або досягнення програмних результатів «знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, ... або «володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, ... [16, с. 8–9]. Так Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» такий важливий напрям дослідження як дослідження податкової системи, податкової політики, податкового менеджменту жодного разу прямо не зустрічається. Проте від інтегральної компетентності «здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів...» [13, с. 7] до вимог до кваліфікаційної роботи, що «має передбачати розв'язання складної задачі або проблеми у сфері фінансів...» [13, с. 9] потрібно розуміти, що «складні задачі або проблеми у сфері фінансів...» стосуються і податкової системи, і податкової політики, і податкового менеджменту [13, с. 9].

Стандартом вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 13.11.2018 р. № 1243 передбачено надання здобувачеві здатності «застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності» [15, с. 8] та досягти результатів навчання «знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності» [15, с. 10].

Лише Стандартом вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки, спеціальності» 051 «Економіка», затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 13.11.2018 р. № 1244 є вимога до компетенції як здатності «використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів [12, с. 7].

Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 «Економіка» вимоги до здобувача вищої освіти, а в майбутньому до випускника, вимоги до знань у напрямі оподаткування, податків, податкової системи, податкової політики, податкового менеджменту не передбачаються [18].

Тому пропонуємо проаналізувати переваги та напрями розвитку спеціальності 071 «Облік і оподаткування» у Вищому навчальному закладі Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». Аналізуючи Стандарти вищої освіти як першого (бакалаврського) так і другого (магістерського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування» (Стандарт на початковому рівні (короткому циклі) вищої освіти відсутній) інтегральною компетенцією, котрою повинен володіти випускник освітньої програми 071 «Облік і оподаткування» є «здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування» [14, с. 6]. Цілями навчання на цій освітній програмі є підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, методи, методики та технології навчання спрямовані на «... інноваційні методи, методики, технології організації обліку, контролю, аудиту, аналізу та оподаткування» [14, с. 5]. Зусилля науково-педагогічних працівників кафедри бухгалтерського обліку і аудиту спрямовані на забезпечення розкриття у здобувачів вищої освіти таких компетенцій як здатність: застосовувати ... підходи щодо ... оптимізації податкових розрахунків; формулювати завдання, удосконалювати методики та впроваджувати сучасні методи ... оподаткування у відповідності зі стратегічними цілями підприємства; здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері ... оподаткування; вирішувати актуальні завдання теорії, методики, організації та практики ... оподаткування [14, с. 7].

Випускник спеціальності 071 «Облік і оподаткування» оперує такими результатами навчання як вибір оптимальної системи оподаткування діяльності суб'єкта господарювання на підставі діючого податкового законодавства; використання управлінських інформаційних технологій для обліку, аналізу, аудиту та оподаткування та прийняття управлінських рішень з метою їх оптимізації;

застосування наукових методів досліджень у сфері ... оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику; консультування власників, менеджменту та інших користувачів інформації у сфері ... оподаткування [14, с. 8].

Таким чином, для реалізації вищенаведених активностей, науково-педагогічними працівниками кафедри бухгалтерського обліку і аудиту забезпечується реалізація таких освітніх компонент як Облік і звітність в оподаткуванні, Облік і звітність в оподаткуванні (поглиблений рівень), Облік і оподаткування у готельно-ресторанному бізнесі, Облік і оподаткування у міжнародному бізнесі, Облік, аудит і оподаткування [3]. Освітньою програмою пропонуються виробнича практика, що може бути реалізована як безпосередньо в органах державної податкової служби так і в інших установах, організаціях або в бізнесі, де закріплюються теоретичні знання отримані в аудиторіях університету.

Під час реалізації освітньої програми за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування», здобувачам пропонується кваліфікаційна робота як власне авторське розв'язання наукового або практичного завдання або проблеми у сфері оподаткування, що також передбачене Стандартом [14, с. 9]. Щодо тематики кваліфікаційних робіт, то закладами вищої освіти пропонуються тематика, наприклад, за напрямками:

- Облік та оподаткування діяльності підприємств (за видами економічної діяльності);
- Організація та методика формування податкової звітності підприємства за окремими прямими або непрямыми податками;
- Облік і оподаткування операцій (за видами операцій) [4].

Також можна навести, як приклад, типову тематику для всіх здобувачів вищої освіти: «Облік, аналіз та оподаткування ...», а далі або за видами економічної діяльності, за результатами діяльності, за операціями або інший критерій [5].

Щодо Полтавського університету економіки та торгівлі пропонується, то здобувачам вищої освіти пропонується широкий спектр тем з проблематики оподаткування, а саме від особливостей методики складання податкової звітності підприємства до контролю за податковими розрахунками. Є типові теми дослідження, зокрема облік та оподаткування за видами економічної діяльності, за окремими прямими або непрямыми податками або за видами операцій.

Якщо розглядати ступневість освіти, то прийнятий Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 071 «Облік і оподаткування», затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 06.06.2022 р. № 526 за допомогою вписаної технології знімає ряд питань [17]. Перше, Паспортом спеціальності 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності) [10] «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит» (за видами економічної діяльності) як наукової спеціальності, зміст якої полягав у дослідженні з методології, методики і організації бухгалтерського обліку, аналізу, ревізії та аудиту фінансово-господарської діяльності підприємств в напрямках дослідження пропонується розкривати проблематику обліку, аналізу, ревізії та аудиту фінансово-господарської діяльності підприємств і відсутнє продовження «в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту та/або оподаткування» як у Стандартах вищої освіти першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня спеціальності 071 «Облік і оподаткування». Щодо напрямів дослідження теорія і практика оподаткування, форми й методи оподаткування, та навіть податкове рахівництво, адміністрування податків і податковий контроль були включені до Паспорту спеціальності 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит [11].

Наукові дослідження були спрямовані на методологію та організацію взаємозв'язку бухгалтерського обліку й оподаткування прибутку підприємства, податковий аудит у системі фінансового контролю та на облік і аудит податків [1; 2; 6; 21].

Позитивно характеризує реалізацію компетентнісного підходу у підготовці здобувачів вищої освіти за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» ще і постійна залученість до освітнього процесу роботодавців. В Полтавському університету економіки торгівлі роботодавець виступає активним учасником освітнього процесу, зокрема Дмитренко Олена Анатоліївна (з 2015 року консультант із моніторингу та аналізу публічних закупівель в неурядових організаціях), Фірсова Надія Василівна (з 2013 р. – консультант із податків та зборів Полтавської облспоживспілки) та багато інших. Випускники спеціальності облік і оподаткування, маючи досвід практичної підготовки, також долучені до освітнього процесу та поліпшення освітньої програми, зокрема Чижик Тетяна В'ячеславівна, бухгалтер

ПНВП «Тех-трейд», Зінчик Світлана Миколаївна, головний бухгалтер ВНЗ Укоопспілки «ПУЕТ» [3].

Серед академічної спільноти науково-педагогічні працівники кафедри співпрацюють з такими вищими навчальними закладами як Львівський торговельно-економічний університет, Полтавський державний аграрний університет, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Львівський національний університет імені Івана Франка, та багато інших.

Щодо науково-педагогічних працівників кафедри, то варто відмітити їх професійний розвиток, зокрема відповідно Плану професійного розвитку науково-педагогічні працівники університету на 2022–2023 н.р. всі викладачі планують та систематично проходять виробничі стажування, зокрема Прохар Наталія Вікторівна у Група компаній «Factor» з питання податків та обліку та має досвід у програмі Еразмус+КА1, що проводився на базі Повісланського університету (Республіка Польща) [3].

Пишаємося і досягненнями здобувачів вищої освіти, зокрема студентка ступеня бакалавра Тітенко Юлія успішно пройшла навчання протягом травня-червня 2022 року у

Єврошколах / EU STUDY DAYS для студентів та аспірантів [3].

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. В цілому, проведене дослідження показало затребуваність на ринку праці випускників за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». Доведено, що компетентнісний підхід у підготовці здобувачів вищої освіти рівня магістра повністю реалізується науково-педагогічними працівниками кафедри бухгалтерською обліку і аудиту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» разом із зовнішніми стейкхолдерами, серед яких академічна спільнота інших закладів освіти, випускники, роботодавці. Отримані знання, уміння, досвід, цінності та власна автентичність забезпечать випускнику університету професійний та особистий успіх. Вважаємо за доцільне що подальший розвиток компетентнісного підходу у підготовці здобувачів вищої освіти рівня магістра за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» в найближчому майбутньому буде торкатися імплементації сучасних технологічних програм та рішень і розвитку практики дистанційної навчання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Артюх О. В. Податковий аудит у системі фінансового контролю : автореферат дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук: спеціальність 08.00.09. Одеса, 2015. 41 с.
2. Гейер Е. С. Методологія та організація взаємозв'язку бухгалтерського обліку й оподаткування прибутку підприємства: автореферат дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук: спеціальність 08.00.09. Кривий Ріг, 2015. 40 с.
3. Інформація сайту Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». URL: <http://www.buhoblic.puet.edu.ua/nmetod.php>.
4. Інформація сайту Національного університету біоресурсів і природокористування України. URL: <https://nubip.edu.ua/node/85351>.
5. Інформація сайту Чернівецького торговельно-економічного інституту. URL: <http://chtei-knteu.cv.ua/ua/oblikdiplom>.
6. Малишкін О. І. Облік і аудит податків: теорія, методологія, розвиток: автореф. дис. на здобуття ступеня д-ра екон. наук : 08.00.09 / О. І. Малишкін; Національна академія статистики, обліку та аудиту. Київ, 2014. 38 с.
7. Найбільш затребувані професії в Україні в 2022. URL: <https://naurok.ua/student/blog/naybilsh-zatrebuvani-profesii-v-ukra-ni-v-2022-roci>.
8. Найбільш популярні професії та спеціальності за кордоном. URL: <https://kudapostupat.ua/najbilsh-zatrebuvani-profesii-za-kordonom-iaku-spetsialnist-obraty>.
9. Найпопулярніші професії світу. URL: <https://eduhub.in.ua/news/nauropulyarnishi-profesiji-svitu>.
10. Паспорт спеціальності 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності). URL: <https://knute.edu.ua/file/MTc=/d943bb96e1a80eccbd3a59c9f3288f72.pdf>.
11. Паспорт спеціальності 08.00.08 – гроші, фінанси і кредит. URL: <https://knute.edu.ua/file/MTc=/9b10057209c61814f5fa256fc33b0fb9.pdf>.
12. Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 13.11.2018 р. N 1244. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.

13. Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 07-Управління та адміністрування, спеціальності 072-Фінанси, банківська справа та страхування, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 20.06.2019 р. N 866. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.

14. Стандарт вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 07-Управління та адміністрування, спеціальності 071-Облік і оподаткування, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 10.07.2019 р. N 958. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.

15. Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 13.11.2018 р. N 1243. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.

16. Стандарт вищої освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07-Управління та адміністрування, спеціальності 072-Фінанси, банківська справа та страхування, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 24.05.2019 р. N 729. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.

17. Стандарт вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 071 Облік і оподаткування, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 06.06.2022 р. N 526. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.

18. Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 051 Економіка. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.

19. Тенденції у сфері зайнятості у 2022 році. URL: <https://karandash.ua/ua/articles/samyevostrebovannuyeprofessii>.

20. ТОП-30 професій, які будуть потрібні в Україні через 10 років. URL: https://radiotrek.rv.ua/articles/top30_profesiy_yaki_budut_potribni_v_ukraini_cherez_10_rokiv_264953.html.

21. Федчишина В. В. Облікове забезпечення експертного дослідження розрахунків з податку на додану вартість : автореферат дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук: спеціальність : 08.00.09. Житомир, 2011. 23 с.

REFERENCES:

1. Artyuh O. V. (2015) Podatkoviy audit u sistemi finansovogo kontrolyu : avtoreferat disertatsiya na zdobuttya naukovoogo stupenya doktora ekonomichnih nauk: specialnist 08.00.09. Odesa, 41 p.

2. Gejyer E. S. (2015) Metodologiya ta organizatsiya vzayemozvyazku buhgalterskogo obliku j opodatkovannya pributku pidpriyemstva: avtoreferat disertatsiya na zdobuttya naukovoogo stupenya doktora ekonomichnih nauk: specialnist 08.00.09. Krivij Rig, 40 p.

3. Informatsiya sajtu Vishogo navchalnogo zakladu Ukoopspilki «Poltavskij universitet ekonomiki i torgivli». Available at: <http://www.buhoblic.puet.edu.ua/nmetod.php>.

4. Informatsiya sajtu Nacionalnogo universitetu bioresursiv i priroдокористuvannya Ukrayini. Available at: <https://nubip.edu.ua/node/85351>.

5. Informatsiya sajtu Cherniveckogo torgovelnо-ekonomichnogo institutu. Available at: <http://chtei-knteu.cv.ua/ua/oblikdiplom>.

6. Malishkin O. I. (2014) Oblik i audit podatkov: teoriya, metodologiya, rozvitok: avtoref. dis. na zdobuttya stupenya d-ra ekon. nauk : 08.00.09 ; Nacionalna akademiya statistiki, obliku ta auditu. Kyiv, 38 p.

7. Najbilsh zatrebuvani profesiyi v Ukrayini v 2022. Available at: <https://naurok.ua/student/blog/naybilsh-zatrebuvani-profesi-v-ukra-ni-v-2022-roci>.

8. Najbilsh populyarni profesiyi ta specialnosti za kordonom. Available at: <https://kudapostupat.ua/najbilsh-zatrebuvani-profesii-za-kordonom-iaku-spetsialnist-obraty>.

9. Najpopulyarnishi profesiyi svitu. Available at: <https://eduhub.in.ua/news/naypopulyarnishi-profesiji-svitu>.

10. Pasport specialnosti 08.00.09 – buhgalterskij oblik, analiz ta audit (za vidami ekonomichnoyi diyalnosti). Available at: <https://knute.edu.ua/file/MTc=/d943bb96e1a80eccbd3a59c9f3288f72.pdf>.

11. Pasport specialnosti 08.00.08 – groshi, finansi i kredit. Available at: <https://knute.edu.ua/file/MTc=/9b-10057209c61814f5fa256fc33b0fb9.pdf>.

12. Standart vishoyi osviti pershogo (bakalavrskogo) rivnya galuzi znan 05 Socialni ta povedinkovi nauki, specialnosti 051 Ekonomika, zatverdzenogo Nakazom Ministerstva osviti i nauki Ukrayini 13.11.2018 r. N 1244. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.
13. Standart vishoyi osviti drugogo (magisterskogo) rivnya galuzi znan 07-Upravlnnya ta administruvannya, specialnosti 072-Finansi, bankivska sprava ta strahuvannya, zatverdzenogo Nakazom Ministerstva osviti i nauki Ukrayini 20.06.2019 r. N 866. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.
14. Standart vishoyi osviti drugogo (magisterskogo) rivnya galuzi znan 07-Upravlnnya ta administruvannya, specialnosti 071-Oblik i opodatkovannya, zatverdzenogo Nakazom Ministerstva osviti i nauki Ukrayini 10.07.2019 r. N 958. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.
15. Standart vishoyi osviti pershogo (bakalavrskogo) rivnya galuzi znan 07 «Upravlnnya ta administruvannya», specialnosti 076 «Pidpriyemnictvo, torgivlya ta birzhova diyalnist», zatverdzenogo Nakazom Ministerstva osviti i nauki Ukrayini 13.11.2018 r. N 1243. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.
16. Standart vishoyi osviti pershogo (bakalavrskogo) rivnya galuzi znan 07-Upravlnnya ta administruvannya, specialnosti 072-Finansi, bankivska sprava ta strahuvannya, zatverdzenogo Nakazom Ministerstva osviti i nauki Ukrayini 24.05.2019 r. No 729. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.
17. Standart vishoyi osviti tretogo (osvitno-naukovogo) rivnya galuzi znan 07 Upravlnnya ta administruvannya, specialnosti 071 Oblik i opodatkovannya, zatverdzenogo Nakazom Ministerstva osviti i nauki Ukrayini 06.06.2022 r. N 526. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.
18. Standartom vishoyi osviti drugogo (magisterskogo) rivnya galuzi znan 05 Socialni ta povedinkovi nauki, specialnosti 051 Ekonomika. Available at: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.
19. Tendenciyi u sferi zajnyatosti u 2022 roci. Available at: <https://karandash.ua/ua/articles/samye-vostrebovaniye-professii>.
20. TOP-30 profesij, yaki budut potribni v Ukrayini cherez 10 rokiv. Available at: https://radiotrek.rv.ua/articles/top30_profesiy_yaki_budut_potribni_v_ukraini_cherez_10_rokiv_264953.html.
21. Fedchishina V. V. (2011) Oblikove zabezpechennya ekspertnogo doslidzhennya rozrahunkiv z podatku na dodanu vartist : avtoreferat disertaciya na zdobuttya naukovogo stupenya kandidata ekonomichnih nauk: specialnist : 08.00.09. Zhitomir, 23 p.